

แบบเรื่องนวนิยายของ อ.ไชยวรศิลป์ THE TALE TYPE IN A. CHAIWORASIN'S NOVELS

HaoChen Yu^{1*} และ สุภาวดี เพชรเกต²

HaoChen Yu^{1*} and Supawadee Petket²

^{1,2}มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ 239 ถ.ห้วยแก้ว ตำบลสุเทพ อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ 50200 ประเทศไทย

^{1,2}Chiangmai University, 239 Huay Kaew Rd., Suthep Subdistrict, Mueang District, Chiang Mai Province 50200 Thailand

*Corresponding author E-mail: yhc10092019@gmail.com

(Received: 28 Aug, 2024; Revised: 14 Jan, 2025; Accepted: 5 Mar, 2025)

บทคัดย่อ

บทความนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาแบบเรื่องนวนิยายของ อ.ไชยวรศิลป์ โดยจะประยุกต์ใช้แนวคิดแบบเรื่องของ สตีท ธรอมป์สัน (Stith Thompson) มาศึกษาแบบเรื่องนวนิยายของ อ.ไชยวรศิลป์ ทั้งหมด 12 เรื่อง ผลการศึกษาพบว่า นวนิยายของ อ.ไชยวรศิลป์ มีโครงเรื่องที่คล้ายคลึงกันและจัดได้เป็น 2 แบบเรื่อง เมื่อวิเคราะห์และจัดเรียงลำดับเหตุการณ์หลัก ผู้วิจัยพบว่า แบบเรื่องนวนิยายของ อ.ไชยวรศิลป์ แบ่งได้เป็น 2 แบบเรื่อง คือ ความรักกับการแก้ไขปัญหาคือชีวิต กับ ความรักกับการออกเดินทาง แบบเรื่องความรักกับการแก้ไขปัญหาคือชีวิต แบ่งได้เป็น 2 แบบเรื่องย่อย แบบเรื่องย่อยที่ 1 คือ ความรักที่สมหวังกับการแก้ไขปัญหาคือชีวิต และแบบเรื่องย่อยที่ 2 คือ ความรักที่ไม่สมหวังกับการแก้ไขปัญหาคือชีวิต ส่วนแบบเรื่องความรักกับการออกเดินทาง แบ่งได้เป็น 3 แบบเรื่องย่อย แบบเรื่องย่อยที่ 1 คือ ความรักกับการออกเดินทางเพื่อแก้ไขปัญหาคือชีวิต แบบเรื่องย่อยที่ 2 คือ ความรักกับการออกเดินทางเพื่อเรียนรู้วัฒนธรรมท้องถิ่นล้านนา และแบบเรื่องย่อยที่ 3 คือ ความรักกับการออกเดินทางไปแสวงโชค

คำสำคัญ: อ.ไชยวรศิลป์, นวนิยาย, แบบเรื่อง

¹ นักศึกษา หลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาล้านนาศึกษา (สหสาขาวิชา) คณะมนุษยศาสตร์

² อาจารย์ ดร. คณะมนุษยศาสตร์

ABSTRACT

This article aimed to study the tale type in A. Chaiworasin's collection of 12 novels, by applying Stith Thompson's tale type theory for studying the tales. The results showed that A. Chaiworasin's novels had similar storylines and could be divided into two types. When analyzing and arranging the main events of the protagonist, it was found that the tale type in A. Chaiworasin's Novels could be divided into two types: 1. Love and solving life's problems, and 2. Love and departure. The first type, love and solving life's problems, could be further divided into 2 subtypes: fulfilled love and solving life's problems, and unfulfilled love and solving life's problems. The second type, love and departure, could be divided into 3 subtypes: love and departure to solve life's problems, love and departure to learn Lanna local culture, and love and departure to adventure.

KEYWORDS: A. Chaiworasin, Novel, Tale Type

บทนำ

นวนิยายไทยที่ใช้ฉากและบรรยากาศของท้องถิ่น มีเป็นจำนวนมาก ท้องถิ่นที่น่าสนใจและดึงดูดใจผู้อ่านเป็นอย่างมาก คือ นวนิยายที่เล่าเรื่องราวของท้องถิ่นล้านนามีนักเขียนหลายคนเขียนเรื่องราวของล้านนาเป็นนวนิยายทั้งนักเขียนที่เป็นคนล้านนา เช่น มาลา คำจันทร์ พิบูลศักดิ์ ละครพล และที่ไม่ใช่คนล้านนา เช่น กฤษณา อโศกสิน และปิยะพร ศักดิ์เกษม เป็นต้น

อ.ไชยวรรคศิลป์ หรือ อ้นพันธ์ ไชยวรรคศิลป์ เป็นชาวล้านนาที่เขียนนวนิยายที่ถ่ายทอดเรื่องราวของชาวล้านนาเป็นจำนวนมาก เช่น แม่สายสะอื้น ริมฝั่ง แม่ระมิงค์ คุณนาย ฯลฯ ผลงานหลายเรื่องของ อ.ไชยวรรคศิลป์ ถูกนำไปสร้างเป็นภาพยนตร์และละครโทรทัศน์ นวนิยายที่โดดเด่นที่สุดของ อ.ไชยวรรคศิลป์ คือ แม่สายสะอื้น เนื่องจากเป็นนวนิยายที่ได้รับการประกาศให้เป็น 1 ใน 100 รายชื่อหนังสือดีที่คนไทยควรอ่านของสำนักงานกองทุนสนับสนุนงานวิจัย ซึ่งโครงการวิจัยเพื่อคัดเลือกและแนะนำหนังสือที่คนไทยน่าจะได้อ่านนี้มี วิทยากร เชียงกุล เป็นหัวหน้าโครงการ โดยได้เสนอรายงานในการสัมมนาที่มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ (ท่าพระจันทร์) เมื่อวันที่ 22 มิถุนายน พ.ศ. 2541 (Kledthai, 2000) นอกจากผลงานของ อ.ไชยวรรคศิลป์ ที่ได้รับรางวัลแล้ว อ.ไชยวรรคศิลป์ ได้รับรางวัลศรีบูรพาจากสมาคมนักเขียนแห่งประเทศไทยในพระบรมราชูปถัมภ์ประจำปี พ.ศ. 2532 (Khamyod, 2009) ดังนั้นจะเห็นได้ว่า อ.ไชยวรรคศิลป์ เป็นนักเขียนที่มีคุณค่าและมีผลงานเป็นที่ยอมรับ

ผลงานของ อ.ไชยวรรคศิลป์ ได้รับความสนใจจากผู้อ่าน เนื่องจากจัดอยู่ในกลุ่มนวนิยายพาฝันและได้เล่าถึงความรักที่เกิดขึ้นระหว่างผู้หญิงล้านนากับผู้ชายภาคกลางหรือผู้ชายล้านนา มีนักวิชาการหลายคนสนใจศึกษานวนิยายของ อ.ไชยวรรคศิลป์ ได้แก่ สุนทร ค่ายอด (Khamyod, 2009) ศึกษาการสร้างภาพลักษณ์ผู้หญิงเหนือในนวนิยายของ อ.ไชยวรรคศิลป์ พบว่า อ.ไชยวรรคศิลป์ ได้นิยามความหมายใหม่และสร้างภาพลักษณ์ใหม่ให้แก่ผู้หญิงเหนือ และอัจฉริยา บุญเรือง (Boonruang, 2006) ศึกษาค่านิยมและความคาดหวังทางสังคมของท้องถิ่นภาคเหนือของไทยที่มีต่อผู้หญิงซึ่งสะท้อนในนวนิยายของ อ.ไชยวรรคศิลป์ พบว่า การจำลองภาพของตัวละครที่เป็น

ผู้หญิงในบทบาทต่าง ๆ ในนวนิยายของ อ.ไชยวรรคศิลป์ ทำให้เกิดความคาดหวังในพฤติกรรมที่ต่างกัน และความคิดเห็นของนักประพันธ์ที่มีต่อความประพฤติของผู้หญิงเหนือก็จะสะท้อนให้เห็นถึงค่านิยมและความคาดหวังทางสังคมของท้องถิ่นภาคเหนือ นักวิชาการสองคนดังกล่าวได้ศึกษาผลงานของ อ.ไชยวรรคศิลป์ ในด้านภาพลักษณ์ผู้หญิง ความคาดหวังของท้องถิ่นที่มีต่อผู้หญิงเหนือ แต่ยังไม่มีการวิจัยเรื่องโน้มน้าวจิตใจแบบเรื่องนวนิยายของ อ.ไชยวรรคศิลป์

แนวคิดแบบเรื่อง (Tale Type) ของ สติธ ธรรมป์สัน แต่เดิมเป็นแนวคิดที่ถูกใช้ในการศึกษาโครงเรื่องของนิทาน เช่น วัชรภรณ์ ดิษฐบ้าน (Ditthapan, 2002) เคยนำแนวคิดของ สติธ ธรรมป์สัน มาศึกษาแบบเรื่องนิทานสังข์ทอง แต่ต่อมานักวิชาการได้ประยุกต์ใช้แนวคิดแบบเรื่องมาศึกษากับบทกวี โดยเฉพาะบทกวีที่มีโครงเรื่องที่คล้ายคลึงกัน และจัดในกลุ่เดียวกันได้ เช่น ภาณุวัฒน์ สกุลสืบ (Sakulsueb, 2006) เคยศึกษาแบบเรื่องในเรื่องสั้นแนวรักชุด ความรู้สึกดี...ที่เรียกว่ารัก เล่มที่ 1-8 ที่พิมพ์ครั้งแรกระหว่าง พ.ศ. 2544-2546 ภาณุพงษ์ อดิคมรัตน์ (Ong-amornrat, 2012) เคยศึกษาแบบเรื่องสัญญาปีศาจในนวนิยายเรื่อง The End Specialist ของ ดร.ว. มาการี ประภาพร มอญแสง (Monsaeng, 2015) เคยนำแนวคิดแบบเรื่องไปใช้ในการศึกษาแบบเรื่องและพฤติกรรมด้านมืดของตัวละครเอกในนวนิยายของ “ม.ล.ศรีฟ้า มหาวรรณ” และพิลาสิณี อินทร์พยุ่ง (Inpayung, 2016) เคยนำแนวคิดแบบเรื่องมาประยุกต์ใช้ในการศึกษาแบบเรื่อง นวนิยายชุด “ลูกเบ็ดขี้เहर” ของสำนักพิมพ์แจ่มใส จำนวน 10 เล่ม

จากการศึกษาข้อมูลของนวนิยายของ อ.ไชยวรรคศิลป์ พบว่า นวนิยายของ อ.ไชยวรรคศิลป์ มีโครงเรื่องคล้ายคลึงกัน กล่าวคือ ตัวละครเอกเกิดในครอบครัวที่แตกแยก มีฐานะยากจน ได้รับการดูถูกเหยียดหยาม แต่สามารถแก้ไขปัญหาชีวิตของตนเองได้ เมื่อนำวิธีศึกษาแบบเรื่องของ สติธ ธรรมป์สัน ซึ่งใช้ศึกษานิทานมาประยุกต์ใช้ในการศึกษานวนิยายของ อ.ไชยวรรคศิลป์ พบว่า สามารถจัดกลุ่มลำดับเหตุการณ์ได้ในบทความนี้ ผู้วิจัยจึงต้องการให้เห็นแบบเรื่องนวนิยายของ อ.ไชยวรรคศิลป์ โดยประยุกต์ใช้แนวคิดแบบเรื่องของ

สตีธ ธรอมป์สัน เพื่อแสดงให้เห็นแบบเรื่องลักษณะเฉพาะของนวนิยายของ อ.ไชยวรรคศิลป์

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาแบบเรื่องนวนิยายของ อ.ไชยวรรคศิลป์ โดยประยุกต์ใช้แนวคิดแบบเรื่องของ สตีธ ธรอมป์สัน

กรอบแนวคิดการวิจัย

แนวคิดแบบเรื่องเป็นแนวคิดที่ใช้ในการศึกษานิทานเป็นหลัก แนวคิดนี้มีนักคิดสำคัญได้แก่ สตีธ ธรอมป์สัน (Stith Thompson) ศิราพร ณ ถลาง (Nathalang, 2014, pp. 75-76) ได้กล่าวถึงแนวคิดแบบเรื่องของ สตีธ ธรอมป์สัน ไว้ว่า ในทางคติชนวิทยา มีศัพท์เฉพาะว่า แบบเรื่องนิทาน (Tale Type) ซึ่งหมายถึงโครงเรื่องของนิทานที่ทำให้นิทานแต่ละเรื่องมีลักษณะเฉพาะต่างจากนิทานเรื่องอื่น ๆ สตีธ ธรอมป์สัน ยังได้อธิบายว่าแบบเรื่องของนิทานนั้น ดำรงอยู่อย่างอิสระในลักษณะเรื่องเล่าที่สมบูรณ์ในตัวเอง และไม่จำเป็นต้องไปเกี่ยวข้องกับนิทานเรื่องอื่น ซึ่งนิทานเรื่องหนึ่งอาจประกอบด้วยอนุภาคแค่อนุภาคเดียว หรือหลายอนุภาคก็ได้ ส่วนมากนิทานเกี่ยวกับสัตว์ เรื่องตลก หรือเรื่องเล่าสั้น ๆ มักจะมีแค่ 1 อนุภาค แต่เทพนิยาย (เช่น ซินเดอเรลล่า สโนไวท์) เป็นนิทานประเภทที่มีหลายอนุภาคประกอบกัน นอกจากนี้ สตีธ ธรอมป์สัน ยังได้แปลคชนี้แบบเรื่องของ แอนดี อาร์น และเพิ่มเติมข้อมูลจากนิทานยุโรปได้ ยุโรปตะวันตก ยุโรปตะวันออก รวมถึงนิทานอินเดียเข้าไปด้วย คชนี้ดังกล่าวจะเรียงลำดับแบบเรื่องพร้อมชื่อนิทาน และในแต่ละแบบเรื่องก็จะระบุเหตุการณ์สำคัญ ที่ประกอบเป็นโครงเรื่องของนิทาน

แนวคิดแบบเรื่องดังกล่าวเกิดจากการศึกษาโครงเรื่องของนิทาน คือ ตัวละครในนิทานแต่ละเรื่อง จะเปลี่ยนได้เรื่อย ๆ แต่เหตุการณ์หลักจะเหมือนเดิมและไม่เปลี่ยนตามตัวละคร นอกจากนี้ เหตุการณ์ต่าง ๆ ในนิทานก็ได้เชื่อมโยงต่อกันและประกอบเป็นโครงเรื่องเฉพาะของนิทานแต่ละเรื่อง ซึ่งโครงเรื่องเฉพาะดังกล่าวก็ได้ทำให้นิทานแต่ละเรื่องมีลักษณะเฉพาะของตนเองและถูกเรียกว่าแบบเรื่องของนิทาน

การวิเคราะห์แบบเรื่องนวนิยายของ อ.ไชยวรรคศิลป์ ผู้วิจัยจะประยุกต์ใช้แนวคิดของ สตีธ ธรอมป์สัน โดย

กำหนดเหตุการณ์หลักให้เป็นลำดับโดยใช้ตัวอักษรภาษาอังกฤษแทนลำดับเหตุการณ์ของนวนิยายแต่ละเรื่อง และจัดนวนิยายที่มีโครงเรื่องและลำดับเหตุการณ์ที่เหมือนกันคล้ายคลึงกันให้อยู่ในแบบเดียวกัน

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยใช้วิธีการวิเคราะห์ที่รวบรวมจากนวนิยายของ อ.ไชยวรรคศิลป์ มีรายละเอียดดังนี้

ขอบเขตการวิจัย

การศึกษาแบบเรื่องนวนิยายของ อ.ไชยวรรคศิลป์ ผู้วิจัยเลือกนวนิยายของ อ.ไชยวรรคศิลป์ ทั้งหมด 12 เรื่อง โดยจะคัดเลือกและวิเคราะห์เหตุการณ์หลักในนวนิยาย

1. จากฟ้ามาดิน	ตีพิมพ์ครั้งแรก 2498
2. ริมฝั่งแม่น้ำมิงค์	ตีพิมพ์ครั้งแรก 2498
3. แม่สายสะอื้น	ตีพิมพ์ครั้งแรก 2499
4. สองหล้า	ตีพิมพ์ครั้งแรก 2504
5. จากปากฟ้า	ตีพิมพ์ครั้งแรก 2509
6. คุณนาย	ตีพิมพ์ครั้งแรก 2516
7. พุงทานตะวัน	ตีพิมพ์ครั้งแรก 2516
8. เพลิงฟ้า	ตีพิมพ์ครั้งแรก 2516
9. มนต์แม่ระมิงค์	ตีพิมพ์ครั้งแรก 2516
10. ไม่นิ่งสวาท	ตีพิมพ์ครั้งแรก 2516
11. เอื้องมานฟ้า	ตีพิมพ์ครั้งแรก 2516
12. มนต์ชอชยังไม้สั้น	ตีพิมพ์ครั้งแรก 2523

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้ได้ประยุกต์ใช้แนวคิดแบบเรื่องของ สตีธ ธรอมป์สัน เป็นเครื่องมือในการวิจัย โดยได้นำแนวคิดแบบเรื่องมาวิเคราะห์เหตุการณ์หลักในนวนิยายและจัดเรียงลำดับเหตุการณ์ดังกล่าวเพื่อให้ได้แบบเรื่องที่ปรากฏในนวนิยายของ อ.ไชยวรรคศิลป์ ทั้งหมด 12 เรื่อง ที่อยู่ในขอบเขตงานวิจัย

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลงานวิจัยในนี้ ผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูลโดย

1. อ่านตัวบทนวนิยายของ อ.ไชยวรรคศิลป์ ทั้งหมด 12 เรื่อง
2. เก็บเหตุการณ์หลักในนวนิยายแต่ละเรื่อง

3. กำหนดตัวอักษรภาษาอังกฤษแทนค่าเหตุการณ์หลัก

4. นำเหตุการณ์หลักในนวนิยายแต่ละเรื่องมาเรียบเรียงเป็นแบบเรื่องของนวนิยาย

5. นำเสนอแบบเรื่องหลักและแบบเรื่องย่อยที่ได้จากการวิเคราะห์เหตุการณ์ของนวนิยายทั้ง 12 เรื่อง และแสดงรายละเอียดพฤติกรรมของตัวละครในแบบเรื่องแต่ละแบบเพื่อนำไปสู่การวิเคราะห์แบบเรื่องที่มีลักษณะเฉพาะของ อ.ไชยวรศิลป์

วิเคราะห์ข้อมูล

1. วิเคราะห์โครงเรื่องของนวนิยายแต่ละเรื่อง
2. นำแนวคิดแบบเรื่องมาประยุกต์ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล จำแนกเหตุการณ์หลักในแต่ละเรื่อง
3. รวบรวมเหตุการณ์หลักในแต่ละเรื่องและจัดเรียงลำดับ

ผลการวิจัย

เมื่อศึกษาตัวบทนวนิยายของ อ.ไชยวรศิลป์ ครบทั้งหมดแล้ว สามารถกำหนดเหตุการณ์หลักได้ทั้งหมด 12 เหตุการณ์ เริ่มลำดับจาก A-L และในเหตุการณ์หลักจะสามารถแบ่งรายละเอียดที่แตกต่างกัน ผู้วิจัยจะระบุชื่อของนวนิยายคู่กับเหตุการณ์ดังต่อไปนี้

A. มีชีวิตร้อน ตัวละครเอกส่วนใหญ่จะมีภูมิหลังที่ค่อนข้างร้อน ตัวละครเอกอาจจะเกิดในครอบครัวที่ไม่สมบูรณ์ หรือตัวละครเอกออกหักและเกิดแผลในใจ รวมถึงตัวละครเอกประสบปัญหาต่าง ๆ ที่จะทำให้ตัวละครเอกอยู่ในสังคมเดิมไม่ได้ ฯลฯ ซึ่งจะนำไปสู่ผลกระทบที่ทำให้เกิดความแตกต่างระหว่างตัวละครเอกกับสังคม มีพฤติกรรมย่อย 5 แบบ คือ

- A.1 เกิดในครอบครัวที่ไม่สมบูรณ์ (ริมฝั่งแม่ระมิงค์ เพลิงฟ้า ส่องหล้า)
- A.2 ออกหักและต้องการรักษาแผลใจ (จากฟากฟ้า)
- A.3 ประสบความยากลำบากในชีวิต (จากฟ้ามาดิน ท่งทานตะวัน)
- A.4 ฐานะทางสังคมด้อยกว่าพระเอก (คุณนาย)
- A.5 บิดาหรือมารดาเสียชีวิต (เอื้องมาน้ำ ไม่ลั่นสวาท แม่สายสะอื่น)

B. ประสบปัญหา ตัวละครเอกประสบปัญหาและผลกระทบที่เกิดจากภูมิหลังโดยอาจจะถูกรังแกเหยียดหยาม มีความจำเป็นต้องไปที่อื่น หรือถูกบังคับทำเรื่องใดเรื่องหนึ่งโดยไม่สมัครใจ ฯลฯ มีพฤติกรรมย่อย 4 แบบ คือ

- B.1 ตัวละครเอกต้องใช้ชีวิตอย่างยากลำบาก (ริมฝั่งแม่ระมิงค์ ส่องหล้า แม่สายสะอื่น)
- B.2 ตัวละครเอกถูกบังคับให้แต่งงาน (จากฟ้ามาดิน)
- B.3 ตัวละครเอกโดนดูถูกเหยียดหยาม (คุณนาย เพลิงฟ้า)
- B.4 ตัวละครเอกต้องจัดการเรื่องพินัยกรรม (ไม่ลั่นสวาท)

C. ออกเดินทาง ตัวละครเอกออกเดินทางด้วยเหตุผลบางอย่างที่ได้จากผลกระทบที่เกิดจากการมีภูมิหลังที่ค่อนข้างร้อน นวนิยายบางเรื่องเปิดเรื่องด้วยการออกเดินทางของตัวละครเอก มีพฤติกรรมย่อย 3 แบบ คือ

- C.1 ตัวละครเอกเดินทางมาที่ล้านนา (ท่งทานตะวัน มนต์แม่ระมิงค์ จากฟากฟ้า มนต์ชอຍังไม่ลั่น)
- C.2 ตัวละครเอกออกเดินทางไปแสวงโชค (เพลิงฟ้า)
- C.3 ตัวละครเอกเดินทางมาที่กรุงเทพฯ (ไม่ลั่นสวาท เอื้องมาน้ำ)
- C.4 ตัวละครเอกเดินทางระหว่างล้านนาและกรุงเทพฯ (ส่องหล้า)

D. แก้ไขปัญหา เมื่อตัวละครเอกประสบปัญหาจากภูมิหลังที่ค่อนข้างร้อน ตัวละครเอกจึงจะค้นหาวิธีทางเพื่อจัดการกับปัญหาของชีวิต มีพฤติกรรมย่อย 5 แบบ คือ

- D.1 ตัวละครเอกเรียนหนังสือและสืบหาตัวฆาตกร (เอื้องมาน้ำ)
- D.2 ตัวละครเอกเลือกทำงานที่จังหวัดใกล้บ้าน (ริมฝั่งแม่ระมิงค์)
- D.3 ตัวละครเอกตัดสินใจขายทรัพย์สิน (จากฟ้ามาดิน)

ฉบับเศรษฐศาสตร์ ปีที่ 21 ฉบับที่ 1 เดือนมกราคม - มิถุนายน 2568

D.4 ตัวละครเอกพยายามปรับตัว

(คุณนาย)

E. ได้รับความสนใจ ตัวละครเอกได้รับความสนใจจากตัวละครเพศตรงข้าม เหตุการณ์นี้จะเกิดขึ้นในทุกเรื่อง เนื่องจากนวนิยายของ อ.ไชยวรศิลป์ เป็นนวนิยายพาฝัน

(ทุ่งทานตะวัน มนต์แม่ระมิงค์ จากปากฟ้า มนต์ซอยังไม่สิ้น เพลงฟ้า ไม่สิ้นสวาท เอื้องม่านฟ้า ส่องหล้า ริมฝั่งแม่ระมิงค์ จากฟ้ามาดิน คุณนาย แม่สายสะอื่น)

F. ได้รับความช่วยเหลือ ตัวละครเอกจะได้รับความช่วยเหลือจากตัวประกอบที่เป็นผู้ช่วยทั้งชายและหญิงในระหว่างการแก้ปัญหาของชีวิต หรือหลังจากได้ออกเดินทางไปที่อื่น มีพฤติกรรมย่อย 4 แบบ คือ

F.1 ได้รับความช่วยเหลือจากชาวล้านนา

(ทุ่งทานตะวัน มนต์แม่ระมิงค์ จากปากฟ้า มนต์ซอยังไม่สิ้น)

F.2 ได้รับความช่วยเหลือจากชาวกรุงเทพฯ

(เพลงฟ้า)

F.3 ได้รับความช่วยเหลือจากเพศตรงข้าม

(ริมฝั่งแม่ระมิงค์ จากฟ้ามาดิน ไม่สิ้นสวาท แม่สายสะอื่น ส่องหล้า คุณนาย เพลงฟ้า)

F.4 ได้รับความช่วยเหลือจากเพื่อนเพศเดียวกัน

(เอื้องม่านฟ้า)

G. ถูกนอกใจ ตัวละครเอกหญิงถูกนอกใจหลังจากได้รู้จักพระเอกที่หลายใจ หรือไม่ซื่อสัตย์

(แม่สายสะอื่น คุณนาย)

H. เข้าใจผิด

ตัวละครเอกชายกับตัวละครเอกหญิงเกิดการเข้าใจผิดในระหว่างการทำความรู้จักการอยู่ด้วยกัน เช่น ตัวละครเอกหญิงเข้าใจผิดว่าตัวละครเอกชายยังรักแฟนเก่า

(เอื้องม่านฟ้า จากฟ้ามาดิน ริมฝั่งแม่ระมิงค์ ไม่สิ้นสวาท ทุ่งทานตะวัน มนต์แม่ระมิงค์ จากปากฟ้า มนต์ซอยังไม่สิ้น)

I. ปรับความเข้าใจ ตัวละครเอกชายและตัวละครเอกหญิงได้ปรับความเข้าใจกันหลังจากได้เกิดความเข้าใจผิดกัน

(เอื้องม่านฟ้า จากฟ้ามาดิน ริมฝั่งแม่ระมิงค์ ไม่สิ้นสวาท ทุ่งทานตะวัน มนต์แม่ระมิงค์ จากปากฟ้า)

J. ครองคู่ ตัวละครเอกชายกับตัวละครเอกหญิงได้ครองคู่กัน

(เอื้องม่านฟ้า จากฟ้ามาดิน ริมฝั่งแม่ระมิงค์ ไม่สิ้นสวาท ทุ่งทานตะวัน มนต์แม่ระมิงค์ เพลงฟ้า จากปากฟ้า ส่องหล้า)

K. การสืบสวน ตัวละครเอกชายหรือตัวละครเอกหญิงมีส่วนร่วมในการสืบสวนเรื่องบางเรื่องที่เกิดขึ้นระหว่างการแก้ปัญหาของชีวิต หรือหลังจากได้เดินทางไปที่ยื่น

(ริมฝั่งแม่ระมิงค์ เอื้องม่านฟ้า)

L. ไม่สมหวังในความรัก ตัวละครเอกไม่สมหวังในความรักเนื่องด้วยเหตุผลต่าง ๆ ที่เข้ามากระทบในชีวิต มีพฤติกรรมย่อย 3 แบบ คือ

L.1 สูญเสียคนรัก

(แม่สายสะอื่น)

L.2 ไม่ต้องการความรัก

(คุณนาย)

L.3 แต่งงานกับคนที่ไม่ได้รัก

(มนต์ซอยังไม่สิ้น)

จากการจำแนกลำดับเหตุการณ์หลักดังกล่าวในนวนิยายของ อ.ไชยวรศิลป์ ผู้วิจัยสามารถวิเคราะห์โครงเรื่องในนวนิยายของ อ.ไชยวรศิลป์ ทั้งหมด 12 เรื่อง ออกมาได้ดังนี้ คือ 1) แบบเรื่องความรักกับการแก้ไขปัญหาชีวิต และ 2) แบบเรื่องความรักกับการออกเดินทาง

1. ความรักกับการแก้ไขปัญหาชีวิต

แบบเรื่องที่ 1 ความรักกับการแก้ไขปัญหาชีวิต แบ่งได้เป็น 2 แบบเรื่องย่อย คือ 1) ความรักที่สมหวังกับการแก้ไขปัญหาชีวิต และ 2) ความรักที่ไม่สมหวังกับการแก้ไขปัญหาชีวิต

1.1 ความรักที่สมหวังกับการแก้ไขปัญหาชีวิต

ตารางที่ 1 ลำดับเหตุการณ์หลักของแบบเรื่องที่ 1 ความรักกับการแก้ไขปัญหาชีวิต แบบเรื่องย่อที่ 1 ความรักที่สมหวังกับการแก้ไขปัญหาชีวิต

ลำดับเหตุการณ์	รายชื่อนวนิยาย	
	จากฟ้ามาดิน	ริมฝั่งแม่ระมิงค์
A. มีชีวิตรันทต	√	√
B. ประสบปัญหา	√	√
D. แก้ไขปัญหา		√
E. ได้รับความสนใจ	√	√
F. ได้รับความช่วยเหลือ	√	√
D. แก้ไขปัญหา	√	
H. เข้าใจผิด	√	√
I. ปรับความเข้าใจ	√	√
J. ครองคู่	√	√

จากฟ้ามาดิน $A_3 \rightarrow B_2 \rightarrow E \rightarrow F_3 \rightarrow D_3 \rightarrow H \rightarrow I \rightarrow J$

ริมฝั่งแม่ระมิงค์ $A_1 \rightarrow B_1 \rightarrow D_2 \rightarrow E \rightarrow F_3 \rightarrow H \rightarrow I \rightarrow J$

จากการศึกษาผู้วิจัยพบว่า แบบเรื่องที่ 1 ความรักกับการแก้ไขปัญหาชีวิต แบบเรื่องย่อที่ 1 ความรักที่สมหวังกับการแก้ไขปัญหาชีวิต มีการเรียงลำดับเหตุการณ์ดังต่อไปนี้ $A \rightarrow B \rightarrow (D) \rightarrow E \rightarrow F \rightarrow (D) \rightarrow H \rightarrow I \rightarrow J$

แบบเรื่องความรักกับการแก้ไขปัญหาชีวิต แบบเรื่องย่อที่ 1 ความรักที่สมหวังกับการแก้ไขปัญหาชีวิต ปรากฏเป็นแบบเรื่องนวนิยายของ อ.ไชยวรศิลป์ จำนวน 2 เรื่อง คือ ริมฝั่งแม่ระมิงค์ และ จากฟ้ามาดิน แบบเรื่องย่อนี้ จะมีเหตุการณ์ คือ A. มีชีวิตรันทต B. ประสบปัญหา D. แก้ไขปัญหา E. ได้รับความสนใจ F. ได้รับความช่วยเหลือ H. เข้าใจผิด I. ปรับความเข้าใจ J. ครองคู่ กล่าวคือ เริ่มต้นเรื่องจากเหตุการณ์ A. มีชีวิตรันทต หลังจากนั้นจะเกิดเหตุการณ์ B. ประสบปัญหา ต่อจากนั้นอาจ

จะมีการเกิดเหตุการณ์ D. แก้ไขปัญหา ต่อจากนั้นจะตามด้วยเหตุการณ์ E. ได้รับความสนใจ และเหตุการณ์ F. ได้รับความช่วยเหลือ หลังจากนั้นอาจเกิดเหตุการณ์ D. แก้ไขปัญหา ต่อจากนั้นจะปรากฏเหตุการณ์ H. เข้าใจผิดกับเหตุการณ์ I. ปรับความเข้าใจ และจะสิ้นสุดในเหตุการณ์ J. ครองคู่ ใน ทั้ง 2 เรื่อง

ผู้วิจัยจะแสดงโครงเรื่องของนวนิยายเรื่อง จากฟ้ามาดิน เป็นตัวอย่างของแบบเรื่องที่ 1 แบบเรื่องย่อที่ 1 ดังนี้

ตารางที่ 2 ลำดับเหตุการณ์หลักในนวนิยายเรื่อง จากฟ้ามาดิน

ลำดับเหตุการณ์หลัก เรื่อง จากฟ้ามาดิน	เนื้อเรื่องนวนิยาย เรื่อง จากฟ้ามาดิน
A. มีชีวิตแรันทด A.3 ประสบความยากลำบากในชีวิต	ทิพย์สุดาเกิดในยุคที่เจ้าล้านนากำลังเสื่อมโทรม เธอมีความจำเป็น ต้องทำหลาย ๆ เรื่องโดยที่เธอไม่ได้สมัครใจ เพื่อจะได้พุงฐานะของ ทางบ้านไว้
B. ประสบปัญหา B.2 ตัวละครเอกถูกบังคับให้แต่งงาน	ทิพย์สุดาถูกทางบ้านบังคับให้ไปแต่งงานกับพ่อเลี้ยงและถูกบังคับ ให้ไปรู้จักกับเจ้าคนอื่นเพื่อจะได้ช่วยพุงฐานะของทางบ้านไว้
E. ได้รับความสนใจ	ทิพย์สุดาได้รับความสนใจจากคนที่ เป็นเจ้าและพ่อเลี้ยง ซึ่งเป็นคน ที่มีฐานะมั่งคั่งทางสังคม นอกเหนือจากนี้เธอยังได้รับความสนใจ จากไกรที่เป็นพระเอกโดยที่เธอเองก็ไม่ได้รู้ตัว
F. ได้รับความช่วยเหลือ F.3 ได้รับความช่วยเหลือจากเพศตรงข้าม	ทิพย์สุดาได้รับความช่วยเหลือจากไกรหลายต่อหลายครั้งโดยที่ เธอรู้บ้างไม่รู้บ้าง
D. แก้ไขปัญหา D.3 ตัวละครเอกตัดสินใจขายทรัพย์สิน	ทิพย์สุดาปฏิเสธที่จะแต่งงานกับพ่อเลี้ยง เธอตัดสินใจขายเตียงเพื่อ ชำระหนี้สินที่ตกทอดจากเจ้าพ่อและออกมาทำมาหากินด้วยตัวเอง
H. เข้าใจผิด	ทิพย์สุดาเข้าใจผิดว่าไกรมีอะไรกับผู้หญิงคนอื่น หลังจากที่เธอได้ยิน คำใส่ร้ายป้ายสีจากคนที่มีเจตนาที่จะบงการร้ายตระกูลเวียงแก้ว
I. ปรับความเข้าใจ	ทิพย์สุดาได้รับคำอธิบายจากนางเปรมจิตที่เป็นคน ที่เธอคิดว่าเป็น คนรักของไกรตอนที่นางขึ้นมาเที่ยวที่เชียงใหม่ ส่วนไกรก็ได้สารภาพ รักกับทิพย์สุดา
J. ครองคู่	ในที่สุด ทิพย์สุดาและไกรได้เป็นคู่รักกัน ทิพย์สุดาสัญญากับไกรว่าเธอ จะรอคอยไกรจนถึงวันที่ไกรสำเร็จการศึกษาและกลับมาจากต่างประเทศ

1.2 ความรักที่ไม่สมหวังกับการแก้ไขปัญหาวีชีวิต

ตารางที่ 3 ลำดับเหตุการณ์หลักของแบบเรื่องที่ 1 ความรักกับการแก้ไขปัญหาวีชีวิต แบบเรื่องย่อยที่ 2 ความรักที่ไม่สมหวังกับการแก้ไขปัญหาวีชีวิต

ลำดับเหตุการณ์	รายชื่อนวนิยาย	
	แม่สายสะอื่น	คุณนาย
A. มีชีวิตแรันทด	✓	✓
B. ประสบปัญหา	✓	✓
D. แก้ไขปัญหา		✓
E. ได้รับความสนใจ	✓	✓
F. ได้รับความช่วยเหลือ	✓	✓
G. ถูกนอกใจ	✓	✓
L. ไม่สมหวังในความรัก	✓	✓

แม่สายสะอื่น $A_5 \rightarrow B_1 \rightarrow E \rightarrow F_3 \rightarrow G \rightarrow L$

คุณนาย $A_4 \rightarrow B_3 \rightarrow D_4 \rightarrow E \rightarrow F_3 \rightarrow G \rightarrow L$

จากการศึกษาผู้วิจัยพบว่า แบบเรื่องที่ 1 ความรักกับการแก้ไขปัญหาวีชีวิต แบบเรื่องย่อยที่ 2 ความรักที่ไม่สมหวังกับการแก้ไขปัญหาวีชีวิต มีการเรียงลำดับดังต่อไปนี้ $A \rightarrow B \rightarrow (D) \rightarrow E \rightarrow F \rightarrow G \rightarrow L$

แบบเรื่องความรักกับการแก้ไขปัญหาวชิวิต แบบเรื่องย่อยที่ 2 ความรักที่ไม่สมหวังกับการแก้ไขปัญหาวชิวิตปรากฏเป็นแบบเรื่องนวนิยายของ อ.ไชยวรศิลป์ จำนวน 2 เรื่อง คือ แม่สายสะอื่น และ คุณนาย แบบเรื่องนี้จะมีเหตุการณ์ คือ A. มีชีวิตรันทด B. ประสบปัญหา D. แก้ไขปัญหา E. ได้รับความสนใจ F. ได้รับความช่วยเหลือ G. ถูกนอกใจ และ L. ไม่สมหวังในความรัก กล่าวคือ เริ่มต้นเรื่องจากเหตุการณ์ A. มีชีวิต

รันทด หลังจากนั้นจะเกิดเหตุการณ์ B. ประสบปัญหา ต่อจากนั้นอาจจะมีการเกิดเหตุการณ์ D. แก้ไขปัญหา และ หลังจากนั้นจะเกิดเหตุการณ์ E. ได้รับความสนใจ ตามด้วย F. ได้รับความช่วยเหลือ และ G. ถูกนอกใจ ตามลำดับ และ จะสิ้นสุดที่เหตุการณ์ L. ไม่สมหวังในความรักในทั้ง 2 เรื่อง ผู้วิจัยจะแสดงโครงเรื่องของนวนิยายเรื่อง แม่สายสะอื่น เป็นตัวอย่างของแบบเรื่องที่ 1 แบบเรื่องย่อยที่ 2 ดังนี้

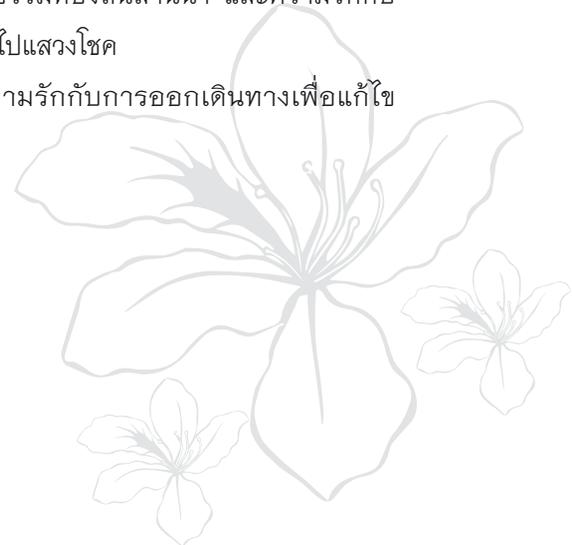
ตารางที่ 4 ลำดับเหตุการณ์หลักในนวนิยายเรื่อง แม่สายสะอื่น

ลำดับเหตุการณ์หลัก เรื่อง แม่สายสะอื่น	เนื้อเรื่องนวนิยาย เรื่อง แม่สายสะอื่น
A. มีชีวิตรันทด A.5 บิดาหรือมารดาเสียชีวิต	นันทาวดีเสียแม่ไปตั้งแต่เธอยังเป็นเด็ก
B. ประสบปัญหา B.1 ตัวละครเอกต้องใช้ชีวิตอย่างยากลำบาก	นันทาวดีต้องใช้ชีวิตอย่างเร่ร่อนกับพ่อในแถบชายแดนไทย และสุดท้ายพ่อได้พาเธอลงหลักปักฐานที่แม่สายซึ่งเป็นเมืองชายแดนที่ด้อยพัฒนาในสมัยนั้น
E. ได้รับความสนใจ	นันทาวดีได้รับความสนใจจากรัศที่เดินทางจากกรุงเทพฯ มาทำงานในโรงเรียน และเธอก็ยังได้รับความสนใจจากโก่ทุนที่เป็นครูประจำของโรงเรียนอีกด้วย
F. ได้รับความช่วยเหลือ F.3 ได้รับความช่วยเหลือจากเพศตรงข้าม	นันทาวดีได้รับความช่วยเหลือจากที่โก่ทุนมาโดยตลอด ทั้งเรื่องการสร้างโรงเรียนใหม่และปลอบใจนันทาวดีในยามที่เธอรู้สึกทุกข์ใจกับเรื่องความรัก
G. ถูกนอกใจ	นันทาวดีถูกรัศนอกใจ เขาทำให้หน้าซอที่เป็นน้องสาวของนันทาวดีต้องนอกจากนี้เขายังได้ขโมยเงินของโรงเรียนและทำให้แผนการที่จะสร้างโรงเรียนใหม่พังสลายลง
L. ไม่สมหวังในความรัก L.1 สูญเสียคนรัก	นันทาวดีรู้สึกผิดหวังต่อโลกและหนีออกจากบ้านหลังจากที่เธอโดนรัศนอกใจอีกทั้งพ่อของเธอก็เสียชีวิตเพราะดื่มเหล้ามากเกินไป ในที่สุดนันทาวดีเสียชีวิตในตอนที่เธอกำลังลุยข้ามแม่น้ำเพื่อไปซื้อยาให้เด็กชาวเขาที่ป่วยหนัก

2. ความรักกับการออกเดินทาง
แบบเรื่องที่ 2 ความรักกับการออกเดินทาง แบ่งได้เป็น 3 แบบเรื่องย่อย คือ ความรักกับการออกเดินทางเพื่อแก้ไขปัญหาวชิวิต ความรักกับการออกเดินทาง

เพื่อเรียนรู้วัฒนธรรมท้องถิ่นล้านนา และความรักกับการออกเดินทางไปแสวงโชค

2.1 ความรักกับการออกเดินทางเพื่อแก้ไขปัญหาวชิวิต

แบบเศรษฐศาสตร์ ปีที่ 21 ฉบับที่ 1 เดือนมกราคม - มิถุนายน 2568

ตารางที่ 5 ลำดับเหตุการณ์หลักของแบบเรื่องที่ 2 ความรักกับการออกเดินทาง แบบเรื่องย่อที่ 1 ความรักกับการออกเดินทางเพื่อแก้ไขปัญหาชีวิต

ลำดับเหตุการณ์	รายชื่อนวนิยาย				
	จากปากฟ้า	ทุ่งทานตะวัน	ไม้ล้มสวาท	เอื้องม่านฟ้า	ส่องหล้า
C. ออกเดินทาง	✓	✓	✓	✓	✓
A. มีชีวิตรั้นทต	✓	✓	✓	✓	✓
B. ประสบปัญหา			✓		✓
K. ลีบสวน				✓	
E. ได้รับความสนใจ					✓
F. ได้รับความช่วยเหลือ	✓	✓	✓	✓	✓
E. ได้รับความสนใจ	✓	✓	✓	✓	
H. เข้าใจผิด	✓	✓	✓	✓	
I. ปรับความเข้าใจ	✓	✓	✓	✓	
J. ครองคู่	✓	✓	✓	✓	✓

จากฟ้ามาดิน $C_1 \rightarrow A_2 \rightarrow F_1 \rightarrow E \rightarrow H \rightarrow I \rightarrow J$

ทุ่งทานตะวัน $C_1 \rightarrow A_3 \rightarrow F_1 \rightarrow E \rightarrow H \rightarrow I \rightarrow J$

ไม้ล้มสวาท $C_3 \rightarrow A_5 \rightarrow B_4 \rightarrow F_3 \rightarrow E \rightarrow H \rightarrow I \rightarrow J$

เอื้องม่านฟ้า $C_3 \rightarrow A_5 \rightarrow K \rightarrow F_4 \rightarrow E \rightarrow H \rightarrow I \rightarrow J$

ส่องหล้า $C_4 \rightarrow A_1 \rightarrow B_1 \rightarrow E \rightarrow F_3 \rightarrow J$

จากการศึกษาผู้วิจัยพบว่า แบบเรื่องที่ 2 ความรักกับการออกเดินทาง แบบเรื่องย่อที่ 1 ความรักกับการออกเดินทางเพื่อแก้ไขปัญหาชีวิต มีการเรียงลำดับดังต่อไปนี้ $C \rightarrow A \rightarrow (B/K/E) \rightarrow F \rightarrow (E \rightarrow H \rightarrow I) \rightarrow J$

แบบเรื่องความรักกับการออกเดินทาง แบบเรื่องย่อที่ 1 ความรักกับการออกเดินทางเพื่อแก้ไขปัญหาชีวิตปรากฏเป็นแบบเรื่องนวนิยายของ อ.ไชยวรศิลป์ จำนวน 5 เรื่อง คือ จากปากฟ้า ทุ่งทานตะวัน ไม้ล้มสวาท เอื้องม่านฟ้า และส่องหล้า แบบเรื่องนี้จะมีเหตุการณ์ คือ C. ออกเดินทาง A. มีชีวิตรั้นทต B. ประสบปัญหา K. ลีบสวน E. ได้รับความสนใจ F. ได้รับความช่วยเหลือ H. เข้าใจผิด I. ปรับความเข้าใจ และ J. ครองคู่ กล่าวคือเริ่มต้นเรื่องจากเหตุการณ์ C. ออกเดินทาง หลังจากนั้นจะเกิดเหตุการณ์

A. มีชีวิตรั้นทต ต่อจากนั้นอาจจะมีการเกิดเหตุการณ์ B. ประสบปัญหา K. ลีบสวน หรือ E. ได้รับความสนใจ หลังจากนั้นจะนำไปสู่เหตุการณ์ F. ได้รับความช่วยเหลือ และอาจจะตามด้วยเหตุการณ์ E. ได้รับความสนใจ H. เข้าใจผิด I. ปรับความเข้าใจ และสิ้นสุดที่เหตุการณ์ J. ครองคู่ ในทุก ๆ เรื่อง

ผู้วิจัยจะแสดงโครงเรื่องของนวนิยายเรื่อง จากปากฟ้า เป็นตัวอย่างของแบบเรื่องที่ 2 แบบเรื่องย่อที่ 1 ดังนี้

ตารางที่ 6 ลำดับเหตุการณ์หลักในนวนิยายเรื่อง จากฟากฟ้า

ลำดับเหตุการณ์หลัก เรื่อง จากฟากฟ้า	เนื้อเรื่องนวนิยาย เรื่อง จากฟากฟ้า
C. ออกเดินทาง C.1 ตัวละครเอกเดินทางมาที่ล้านนา	ชลทิศที่เป็นตัวละครเอกเดินทางมาที่เชียงใหม่
A. มีชีวิตแร้นทิด A.2 ออกหักและต้องการรักษาแผลใจ	ชลทิศขึ้นมาที่เชียงใหม่ก็เพราะเขาต้องการแรงบันดาลใจในการประพันธ์ และรักษาแผลในใจที่เกิดจากการออกหัก
F. ได้รับความช่วยเหลือ F.1 ได้รับความช่วยเหลือจากชาวล้านนา	ชลทิศได้รับความช่วยเหลือจากนิคมที่เป็นเพื่อนสมัยมหาวิทยาลัย นิคมให้ชลทิศไปพักที่บ้าน นอกจากนี้นิคมยังพาชลทิศไปเที่ยวในท้องถิ่น และพาไปรู้จักคนในท้องถิ่นด้วย
E. ได้รับความสนใจ	ชลทิศได้รับความสนใจจากสาวนครพิงค์หลายคนรวมถึงอรอุษา ที่เป็นนางเอกด้วย
H. เข้าใจผิด	ชลทิศถูกอรอุษาเข้าใจผิดว่าชอบผู้หญิงคนอื่นเนื่องด้วยอรอุษาเห็น มีผู้หญิงหลายคนไปส่งชลทิศที่สถานีรถไฟ นอกจากนี้เธอยังเห็น ชลทิศอยู่กับบัทมาและสุนทรีที่ร้านอาหารและหน้าบ้านของเพื่อน ส่วนชลทิศก็เข้าใจผิดว่าอรอุษาไม่มีใจให้เขา
I. ปรับความเข้าใจ	ชลทิศได้พยายามปรับความเข้าใจกับอรอุษามาหลายครั้งว่าเขาไม่มีใจให้คนอื่น ในที่สุดอรอุษาก็เข้าใจว่าชลทิศมีใจให้เธอเพียงคนเดียว
J. ครองคู่	ชลทิศกับอรอุษาได้เป็นคู่รักกันที่สุดในที่สุด

2.2 ความรักกับการออกเดินทางเพื่อเรียนรู้

วัฒนธรรมท้องถิ่นล้านนา

ตารางที่ 7 ลำดับเหตุการณ์หลักของแบบเรื่องที่ 2 ความรักกับการออกเดินทาง แบบเรื่องย่อยที่ 2 ความรักกับการออกเดินทางเพื่อเรียนรู้วัฒนธรรมท้องถิ่นล้านนา

ลำดับเหตุการณ์	รายชื่อนวนิยาย	
	มนต์ชอຍังไม้สั่น	มนต์แม่ระมิงค์
C. ออกเดินทาง	✓	✓
F. ได้รับความช่วยเหลือ	✓	✓
K. สืบสวน		✓
E. ได้รับความสนใจ	✓	✓
H. เข้าใจผิด	✓	✓
I. ปรับความเข้าใจ		✓
J. ครองคู่		✓
L. ไม่สมหวังในความรัก	✓	

มนต์ชอຍังไม้สั่น C₁->F₁->E->H->L

มนต์แม่ระมิงค์ C₁->F₁->K->E->H->I->J

จากการศึกษาผู้วิจัยพบว่า แบบเรื่องที่ 2 ความรักกับการออกเดินทาง แบบเรื่องย่อยที่ 2 ความรักกับการออกเดินทางเพื่อเรียนรู้วัฒนธรรมท้องถิ่นล้านนา มีการเรียงลำดับดังต่อไปนี้ C->F->(K)>E->H->(I) ->(J/L)

แบบทศวรรษสาร ปีที่ 21 ฉบับที่ 1 เดือนมกราคม - มิถุนายน 2568

แบบเรื่องความรักกับการออกเดินทาง แบบเรื่องย่อที่ 2 ความรักกับการออกเดินทางเพื่อเรียนรู้วัฒนธรรมท้องถิ่นล้านนา ปรากฏเป็นแบบเรื่องนวนิยายของ อ.ไชยวรศิลป์ จำนวน 2 เรื่อง คือ มนต์ชอຍยังไม้ลั่น และมนต์แม่ระมิงค์ แบบเรื่องนี้จะมีเหตุการณ์ คือ C. ออกเดินทาง F. ได้รับความช่วยเหลือ K. สืบสวน E. ได้รับความสนใจ H. เข้าใจผิด I. ปรับความเข้าใจ J. ครองคู่ L. ไม่สมหวังในความรัก กล่าวคือ เริ่มต้นเรื่องจากเหตุการณ์ C. ออกเดินทาง และนำไปสู่เหตุการณ์

F. ได้รับความช่วยเหลือ ต่อจากนั้นอาจเกิดเหตุการณ์ K. สืบสวน และหลังจากนั้นจะนำไปสู่เหตุการณ์ E. ได้รับความสนใจ เรียงต่อด้วยเหตุการณ์ H. เข้าใจผิด ต่อจากนั้นอาจจะปรากฏเหตุการณ์ I. ปรับความเข้าใจ และสิ้นสุดที่เหตุการณ์ J. ครองคู่ หรือ L. ไม่สมหวังในความรัก ผู้วิจัยจะแสดงโครงเรื่องของนวนิยายเรื่อง มนต์ชอຍยังไม้ลั่น เป็นตัวอย่างของแบบเรื่องย่อที่ 2 ดังนี้

ตารางที่ 8 ลำดับเหตุการณ์หลักในนวนิยายเรื่อง มนต์ชอຍยังไม้ลั่น

ลำดับเหตุการณ์หลัก เรื่อง มนต์ชอຍยังไม้ลั่น	เนื้อเรื่องนวนิยาย เรื่อง มนต์ชอຍยังไม้ลั่น
C. ออกเดินทาง C.1 ตัวละครเอกเดินทางมาที่ล้านนา	ศิริที่เป็นตัวละครเอกเดินทางมาที่ล้านนาเพราะหลงใหลในวัฒนธรรมท้องถิ่น
F. ได้รับความช่วยเหลือ F.1 ได้รับความช่วยเหลือจากชาวล้านนา	ศิริได้รับความช่วยเหลือจากสองเมืองที่เป็นเพื่อนในสมัยมัธยม สองเมืองรับหน้าที่พาศิริไปรู้จักกับคนในท้องถิ่นและช่วยศิริในเรื่องการเดินทางอีกด้วย
E. ได้รับความสนใจ	ศิริได้รับความสนใจจากทั้งดวงดารา กับสร้อยดาว เนื่องจากเขาเป็นชายหนุ่มที่หน้าตาดี สุภาพ และมีการศึกษา
H. เข้าใจผิด	ศิริทำให้ดวงดาราเกิดอาการหึงหวงหลังจากที่เธอได้สังเกตเห็นว่า ศิริมีใจให้สร้อยดาว ดวงดารายพยายามทำทุกวิถีทางเพื่อแย่งชิง ศิริเพื่อเป็นการแก้แค้นสร้อยดาว ซึ่งได้ทำให้สร้อยดาวเข้าใจผิดว่าศิริไม่มีใจให้เธอ
L. ไม่สมหวังในความรัก L.3 แต่งงานกับคนที่ไม่ได้รัก	ศิริปฏิเสธที่จะคบหากับดวงดาราตามที่เธอร้องขอ แต่ดวงดารา กลับบอกศิริว่าเธอจะไปแก้แค้นสร้อยดาวถ้าศิริทิ้งเธอไปหา สร้อยดาว ในที่สุดศิริยอมเสียสละแต่งงานกับดวงดารา เพื่อจะให้สร้อยดาวใช้ชีวิตอย่างมีความสุข

2.3 ความรักกับการออกเดินทางไปแสวงโชค

ตารางที่ 9 ลำดับเหตุการณ์หลักของแบบเรื่องย่อที่ 2 ความรักกับการออกเดินทาง แบบเรื่องย่อที่ 3 ความรักกับการออกเดินทางไปแสวงโชค

ลำดับเหตุการณ์	รายชื่อนวนิยาย
	เพลิงฟ้า
A. มีชีวิตรั้นทด	✓
B. ประสบปัญหา	✓
C. ออกเดินทาง	✓
F. ได้รับความช่วยเหลือ	✓
E. ได้รับความสนใจ	✓
F. ได้รับความช่วยเหลือ	✓

ตารางที่ 9 (ต่อ)

ลำดับเหตุการณ์	รายชื่อนวนิยาย
	เพลงฟ้า
J. ครองคู่	✓

เพลงฟ้า $A_1 \rightarrow B_3 \rightarrow C_2 \rightarrow F_2 \rightarrow E \rightarrow F_3 \rightarrow J$

จากการศึกษาผู้วิจัยพบว่า แบบเรื่องที่ 2 ความรักกับการออกเดินทาง แบบเรื่องย่อที่ 3 ความรักกับการออกเดินทางไปแสวงโชค มีการเรียงลำดับดังต่อไปนี้ $A \rightarrow B \rightarrow C \rightarrow F \rightarrow E \rightarrow F \rightarrow J$

แบบเรื่องความรักกับการออกเดินทาง แบบเรื่องย่อที่ 3 ความรักกับการออกเดินทางไปแสวงโชค ปรากฏเป็นแบบเรื่องนวนิยายของ อ.ไชยวรรคศิลป์ จำนวน 1 เรื่องคือ เพลงฟ้า แบบเรื่องนี้จะมีเหตุการณ์ คือ A. มีชีวิตรั้นท B. ประสบปัญหา C. ออกเดินทาง F. ได้รับความช่วยเหลือ E. ได้รับความสนใจ และ J. ครองคู่ กล่าวคือ เริ่มต้นเรื่องจากเหตุการณ์ A. มีชีวิตรั้นท ตามด้วยเหตุการณ์

B. ประสบปัญหา ต่อจากนั้นจะเกิดเหตุการณ์ C. ออกเดินทางและนำไปสู่เหตุการณ์ F. ได้รับความช่วยเหลือ และเหตุการณ์ E. ได้รับความสนใจ ต่อจากนั้นเหตุการณ์ F. จะเกิดซ้ำ 1 ครั้ง และสิ้นสุดที่เหตุการณ์ J. ครองคู่

ผู้วิจัยจะแสดงโครงเรื่องของนวนิยายเรื่อง เพลงฟ้า เป็นตัวอย่างของแบบเรื่องที่ 2 แบบเรื่องย่อที่ 3 ดังนี้

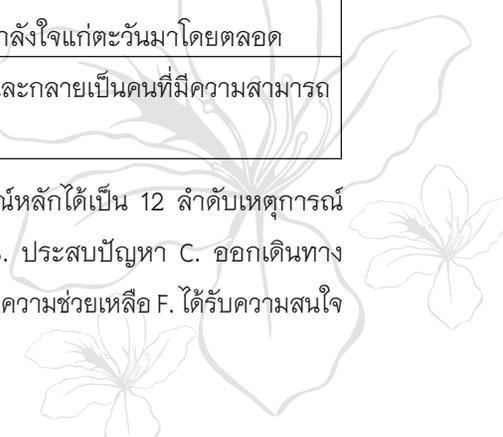
ตารางที่ 10 ลำดับเหตุการณ์หลักในนวนิยายเรื่อง เพลงฟ้า

ลำดับเหตุการณ์หลัก เรื่อง เพลงฟ้า	เนื้อเรื่องนวนิยาย เรื่อง เพลงฟ้า
A. มีชีวิตรั้นท A.1 เกิดในครอบครัวที่ไม่สมบูรณ์	ตะวันเติบโตภายใต้การดูแลของคุณตา เขาไม่รู้ว่าพ่อกับแม่เป็นใคร
B. ประสบปัญหา B.3 ตัวละครเอกโดนดูถูกเหยียดหยาม	ตะวันโดนน้องสาวและแม่ของทัศนารถที่เป็นเพื่อนสนิทของเขา ดูถูกเหยียดหยาม
C. ออกเดินทาง C.2 ตัวละครเอกออกเดินทางไปแสวงโชค	ตะวันทะเลาะกับแม่ของทัศนารถ เพราะเขาโดนตำว่าเป็นคนฐานะต่ำ นอกจากนี้เขายังทนคำพูดของคุณตาที่ว่าเขาว่าเกิดเป็นลูกของคนอ่อนแอไม่ไหว ดังนั้นเขาจึงหนีออกจากบ้านไปแสวงโชค
F. ได้รับความช่วยเหลือ F.2 ได้รับความช่วยเหลือจากชาวกรุงเทพฯ	ตะวันได้รับความช่วยเหลือจากไอ้คำที่เป็นเพื่อนสมัยเรียนของเขา ไอ้คำให้ตะวันไปพักที่บ้านและช่วยหางานให้ตะวันทำ
E. ได้รับความสนใจจากเพศตรงข้าม	ตะวันได้รับความสนใจจากชัตติยา ประคอง อัญชลี และพัชราหลังจากที่ตะวันได้ออกไปแสวงโชคตามที่ต่าง ๆ
F. ได้รับความช่วยเหลือจากผู้ช่วย F.3 ได้รับความช่วยเหลือจากเพศตรงข้าม	ตะวันได้รับการดูแลจากประคองในเวลาที่เขาป่วยติดเตียง อัญชลีช่วยชีวิตของตะวันตอนที่ตะวันถูกรถชนและหมดสติไป พัชราหางานให้ตะวันทำและช่วยตะวันสืบหาเอกสารที่ตะวันต้องการ ส่วนชัตติยาช่วยตะวันในเรื่องการส่งข่าวและให้กำลังใจแก่ตะวันมาโดยตลอด
J. ครองคู่	ตะวันประสบความสำเร็จในเรื่องราวและกลายเป็นคนที่มีความสามารถในที่สุดตะวันได้หมั้นกับชัตติยา

สรุปผลการวิจัย

จากการศึกษาแบบเรื่องนวนิยายของ อ.ไชยวรรคศิลป์ พบว่า แบบเรื่องนวนิยายของ อ.ไชยวรรคศิลป์ สามารถ

จำแนกลำดับเหตุการณ์หลักได้เป็น 12 ลำดับเหตุการณ์ คือ A. มีชีวิตรั้นท B. ประสบปัญหา C. ออกเดินทาง D. แก้ไขปัญหา E. ได้รับความช่วยเหลือ F. ได้รับความสนใจ

G. ถูกรักใจ H. เข้าใจผิด I. ปรับความเข้าใจ J. ครองคู่
K. สืบสวน และ L. ไม่สมหวังในความรัก

เมื่อวิเคราะห์และจัดเรียงลำดับเหตุการณ์ แล้ว ผู้วิจัยพบว่าแบบเรื่องนวนิยายของ อ.ไชยวรศิลป์ แบ่งได้เป็น 2 แบบเรื่อง คือ

แบบเรื่องที่ 1 ความรักกับการแก้ไขปัญหาคีวีต ในแบบเรื่องนี้ ปรากฏเหตุการณ์ A. มีชีวิตรั้นทต B. ประสบปัญหา D. แก้ไขปัญหา E. ได้รับความช่วยเหลือ F. ได้รับความสนใจ G. ถูกรักใจ H. เข้าใจผิด I. ปรับความเข้าใจ J. ครองคู่ และ L. ไม่สมหวังในความรัก แบบเรื่องที่ 1 แบ่งได้เป็น 2 แบบเรื่องย่อย แบบเรื่องย่อยที่ 1 คือ ความรักที่สมหวังกับการแก้ไขปัญหาคีวีต พบทั้งหมด 2 เรื่อง คือ ริมฝั่งแม่ระมิงค์ และจากฟ้ามาดิน ในแบบเรื่องย่อยนี้ ปรากฏเหตุการณ์ A. มีชีวิตรั้นทต B. ประสบปัญหา D. แก้ไขปัญหา E. ได้รับความช่วยเหลือ F. ได้รับความสนใจ H. เข้าใจผิด I. ปรับความเข้าใจ และ J. ครองคู่ แบบเรื่องย่อยที่ 2 คือ ความรักที่ไม่สมหวังกับการแก้ไขปัญหาคีวีต พบทั้งหมด 2 เรื่อง คือ แม่สายสะอื่น และคุณนาย ในแบบเรื่องย่อยนี้ปรากฏเหตุการณ์ A. มีชีวิตรั้นทต B. ประสบปัญหา D. แก้ไขปัญหา E. ได้รับความช่วยเหลือ F. ได้รับความสนใจ G. ถูกรักใจ และ L. ไม่สมหวังในความรัก

ส่วนแบบเรื่องที่ 2 ความรักกับการออกเดินทาง ปรากฏเหตุการณ์ A. มีชีวิตรั้นทต B. ประสบปัญหา C. ออกเดินทาง E. ได้รับความช่วยเหลือ F. ได้รับความสนใจ H. เข้าใจผิด I. ปรับความเข้าใจ J. ครองคู่ K. สืบสวน และ L. ไม่สมหวังในความรัก แบบเรื่องที่ 2 แบ่งได้เป็น 3 แบบเรื่องย่อย แบบเรื่องย่อยที่ 1 คือ ความรักกับการออกเดินทางเพื่อแก้ไขปัญหาคีวีต พบทั้งหมด 5 เรื่อง คือ จากฟ้ามาดิน ท่งทานตะวัน ไม่สิ้นสวาท เอื้องมานฟ้า และส่องหล้า ในแบบเรื่องย่อยนี้ปรากฏเหตุการณ์ A. มีชีวิตรั้นทต B. ประสบปัญหา C. ออกเดินทาง E. ได้รับความช่วยเหลือ F. ได้รับความสนใจ H. เข้าใจผิด I. ปรับความเข้าใจ J. ครองคู่ และ K. สืบสวน แบบเรื่องย่อยที่ 2 คือ ความรักกับการออกเดินทางเพื่อเรียนรู้วัฒนธรรมท้องถิ่นล้านนา พบทั้งหมด 2 เรื่อง คือ มนต์ชอຍังไม่สิ้น และมนต์แม่ระมิงค์ ในแบบเรื่องย่อยนี้ปรากฏเหตุการณ์ C. ออกเดินทาง E. ได้รับความช่วยเหลือ F. ได้รับความสนใจ H. เข้าใจผิด I. ปรับความเข้าใจ J. ครองคู่ K. สืบสวน และ L. ไม่สมหวัง

ในความรัก ส่วนแบบเรื่องย่อยที่ 3 ความรักกับการออกเดินทาง ไปแสวงโชคพบเพียงแค่เรื่องเดียว คือ เพลิงฟ้า ในแบบเรื่องย่อยนี้ปรากฏเหตุการณ์ A. มีชีวิตรั้นทต B. ประสบปัญหา C. ออกเดินทาง E. ได้รับความช่วยเหลือ F. ได้รับความสนใจ และ J. ครองคู่

อภิปรายผลการวิจัย

จากการศึกษาแบบเรื่องนวนิยายของ อ.ไชยวรศิลป์ ในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้มองเห็นว่าแบบเรื่องนวนิยายของ อ.ไชยวรศิลป์ มีลักษณะเฉพาะของตน กล่าวคือ ในแบบเรื่องนวนิยายของ อ.ไชยวรศิลป์ จะปรากฏเหตุการณ์ E. ได้รับความสนใจในทุก ๆ เรื่อง กล่าวคือตัวละครเอกในนวนิยาย จะได้รับความสนใจจากตัวละครเพศตรงข้ามตลอด แสดงให้เห็นว่านวนิยายของ อ.ไชยวรศิลป์ เป็นนวนิยายประเภทพาฝันที่ได้เล่าถึงความรักที่เกิดขึ้นระหว่างผู้หญิงกับผู้ชาย นอกเหนือจากนี้ สถานที่ที่ปรากฏในแบบเรื่องที่ 2 ความรักกับการเดินทางมักจะเป็นล้านนากรุงเทพฯ ในแบบเรื่องดังกล่าวแสดงให้เห็นว่า อ.ไชยวรศิลป์ ได้พยายามสร้างภาพลักษณ์ที่ดีให้แก่ล้านนา เช่น เป็นเมืองที่สงบ เป็นเมืองอุดมสมบูรณ์ ในขณะที่ภาพลักษณ์ของกรุงเทพฯ ถูกสร้างขึ้นเป็นที่ดูววยและอันตราย ความแตกต่างระหว่างภาพลักษณ์ล้านนากับภาพลักษณ์กรุงเทพฯ ที่ถูกสร้างไว้ในนวนิยาย แสดงให้เห็นว่า อ.ไชยวรศิลป์ ได้เชิดชูล้านนา และต่อต้านการเชื่อมโยงอำนาจเข้าสู่รัฐส่วนกลาง ซึ่งสอดคล้องกับบทความวิจัยของ สุนทร คำยอด และสมพงษ์ วิทย์ศักดิ์พันธ์ุ (Khamyod and Wittayasakpan, 2016) ว่า อ.ไชยวรศิลป์ ได้พยายามหาตำแหน่งแห่งที่ให้กับล้านนาในนวนิยาย และแสดงถึงความเหนือกว่าของล้านนาโดยให้ส่วนกลางเป็นรอง

ผู้วิจัยยังได้สังเกตว่า เหตุการณ์ C.1 ตัวละครเอกเดินทางมาที่ล้านนา จะปรากฏคู่กับเหตุการณ์ F.1 ได้รับความช่วยเหลือจากชาวล้านนา ซึ่งนวนิยาย ทั้ง 4 เรื่องที่ปรากฏเหตุการณ์ C.1 ตัวละครเอกเดินทางมาที่ล้านนา ล้วนได้เล่าถึงตัวละครเอกที่เป็นชายกรุงเทพฯ ได้เดินทางมาที่ล้านนาด้วยเหตุผลต่าง ๆ หลังจากที่ได้ตัวละครเอกได้มาถึงล้านนาแล้ว ตัวละครเอกก็จะได้รับความช่วยเหลือจากผู้ชายล้านนาที่เป็นเพื่อนของตน เหตุการณ์ดังกล่าวได้แสดงให้เห็นว่า นอกจาก อ.ไชยวรศิลป์ ได้สร้างภาพลักษณ์

ใหม่ให้แก่ผู้หญิงเหนือตามที่ปรากฏในงานวิจัยของ
สุนทร คำยอด (Khamyod, 2009) แล้ว อ.ไชยวรรคศิลป์
ยังได้พยายามสร้างภาพลักษณ์ที่ดีให้แก่ผู้ชายล้านนา
อีกด้วย ส่วนเหตุการณ์ G. ถูกรอกใจ ที่ปรากฏในนวนิยาย
เรื่อง คุณนาย กับเรื่อง แม่สายสะอื้น ได้แสดงให้เห็นว่า
อ.ไชยวรรคศิลป์ ได้สร้างภาพลักษณ์ด้านลบให้แก่ผู้ชาย
กรุงเทพฯ เพราะทั้ง 2 เรื่องนี้ตัวละครผู้ชายกรุงเทพฯ
ได้นอกใจตัวละครเอกที่เป็นผู้หญิง ซึ่ง อ.ไชยวรรคศิลป์
ได้สร้างภาพลักษณ์ผู้ชายเจ้าชู้ให้กับตัวละครผู้ชายกรุงเทพฯ
เพื่อตอบโต้กับภาพลักษณ์ผู้หญิงเหนือใจง่ายที่ถูกสร้างมา
ในสมัยนั้น ดังนั้นจึงกล่าวได้ว่า นวนิยายของ อ.ไชยวรรคศิลป์
ได้นำเสนอภาพลักษณ์ด้านลบของกรุงเทพฯ และ
คนกรุงเทพฯ ในขณะเดียวกัน อ.ไชยวรรคศิลป์ ก็ได้นำเสนอ
ภาพลักษณ์ที่ดีของล้านนาและคนล้านนา ซึ่งภาพลักษณ์
ทั้งหมดดังกล่าวจะมองเห็นได้จากแบบเรื่องนวนิยายของ

อ.ไชยวรรคศิลป์ ที่ได้จากการวิจัยครั้งนี้

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

การศึกษาแบบเรื่องนวนิยายของ อ.ไชยวรรคศิลป์
และวิธีการนำแนวคิดแบบเรื่องของ สติธ ธรรม์สัน ที่ถูกใช้
ในการศึกษานิทานมาศึกษานวนิยายจะทำให้เกิดประโยชน์
แก่ผู้ที่มีความสนใจในการศึกษาแบบเรื่องของวรรณกรรม
ประเภทอื่น เช่น เรื่องสั้น บทละคร เป็นต้น

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

นอกจากการศึกษาแบบเรื่องนวนิยายของ
อ.ไชยวรรคศิลป์ แล้ว ผู้ที่สนใจศึกษานวนิยายที่ประพันธ์โดย
นักเขียนล้านนา สามารถศึกษาแบบเรื่องของนักเขียนผู้อื่นได้
เช่นกัน เช่น ศึกษาแบบเรื่องในนวนิยายของ มาลา คำจันทร์

เอกสารอ้างอิง

- Boonruang, A. (2006). *Northern Thai social attitude and moral expectation on women as reflected in a or chaiworasin's selected novels*. (Independent study, Bachelor of Education Program in English, Graduate School, Chaingmai University). [In Thai]
- Ditthapan, W. (2002). *The Sang Thong tale type: Its popularity and reproduction*. (Doctoral Degree Thesis, Thai Language, Graduate School, Chulalongkorn University.) [In Thai]
- Inpayung, P. (2016). *Jamsai publishing's ugly duckling novel series : The types tale and women's beauty concept in Thai society*. (Master Degree Thesis, Thai Language, Graduate School, Silpakorn University). [In Thai]
- Khamyod, S. (2009). *The construction of Northern Thai women images in A.Chaiworasin's novels*. (Master Degree Thesis, Thai Language, Graduate School, Chaingmai University). [In Thai]
- Khamyod, S. & Wittayasakpan, S. (2016). Lannaism ideology in literature of Northern Thai writers. *Journal of Liberal Arts, Maejo University*, 4(2), 52–61. [In Thai]
- Kledthai. (2000). Publisher's note. in *Mae Sai sob* (pp. 2). Bangkok: Kledthai Publishers. [In Thai]
- Monsaeng, P. (2015). *Types and negative behavior of main characters in the novels written by M.L.Srifa Mahawan*. (Master Degree Thesis, Thai Language, Graduate School, Chaing Mai Rajabhat University). [In Thai]
- Nathalang, S. (2014). *Folkloristics: Methodologies for analyzing myths and folktales*. (3rd ed.). Bangkok: Chulalongkorn University Publishers. [In Thai]
- Ong-amornrat, P. (2012). Tale type of devil's contract in the end specialist by Drew Magary. In *The 9th Kasetsart University Kamphaeng Saen National Conference* (pp. 766–770). December 6–7, 2012. Bangkok: Kasetsart University Publishers. [In Thai]
- Sakulsueb, P. (2006). *Story patterns and identities of major characters from short love story series of "Kwam rue suek dee tee reak wa ruk"*. (Master Degree Thesis, Thai Language, Graduate School, Naresuan University). [In Thai]